

Nr 23

Utlåtande i anledning av motion om ökat internationellt utbyte av information angående miljöproblem.

I den till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionen II:111 av herr *Sjönell* hemställes att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte an hålla om åtgärder för ett ökat internationellt utbyte av information angående miljöproblemen i enlighet med vad som anförts i motionen.

Motionären finner det angeläget att Sverige bedriver internationell informationsverksamhet i miljöfrågorna för att förmå världens nationer att snart gemensamt taga sig an lösningen av miljöproblemen. Ledande politiker och diplomater och massmediastyrande i alla länder måste informeras och intresseras. Det torde kunna ske i betydligt högre grad än nu och utan särskilt stora kostnader genom att utnyttja de kanaler som den svenska utlandsrepresentationen har. Sverige har redan genom Förenta Nationerna tagit vissa miljöinitiativ. Det är väsentligt att den information om miljöproblemen som finns i Sverige göres tillgänglig för en större internationell publik, som har möjlighet att ta miljövårdsinitiativ i sina respektive länder. Givetvis bör möjligheterna utnyttjas att i Sverige tillgodogöra de erfarenheter som finns i andra delar av världen.

Remissyttranden

Utskottet har inhämtat yttrande från *statens naturvårdsverk* samt berett *Svenska naturskyddsföreningen* och *Samfundet för hembygdsvård* tillfälle att yttra sig.

Naturvårdsverket har efter redogörelse för det internationella informationsutbyte som pågår inom FN och dess fackorgan samt olika europeiska och nordiska organisationer anförst:

Det internationella informationsutbytet på miljövårdens område och Sveriges insatser i detta arbete har en mycket betydande omfattning. Enligt naturvårdsverkets mening är det för närvarande icke erforderligt att intensifiera insatserna på det internationella planet. Med hänsyn till förefintliga personella resurser och redan planerade åtaganden är det icke heller möjligt att utvidga denna verksamhet. Deltagande i internationell verksamhet måste över huvud taget alltid avvägas med hänsyn till alla de angelägna arbetsuppgifter som finns inom landet.

Naturskyddsföreningen delar helt den i motionen framförda uppfattningen om angelägenheten av att Sverige parallellt med insatser på naturvårdens

område inom landet även så långt det är möjligt medverkar till ökad internationell förståelse för naturvårdsfrågorna. Föreningen påpekar, att miljö-vårdsfrågorna i många länder har uppmärksammats i ungefär samma omfattning som i vårt eget land samt att det i flera fall finns större behov av ett ömsesidigt utbyte av informationsmaterial.

Föreningen framhåller vidare, att det finns flera internationella organisationer som arbetat länge på miljövärdens område, att det under flera år avhållits internationella symposier där Sverige inte alltid varit representerat samt att ett från vårt land ökat engagemang skulle kunna underlätta genomförandet av de i motionen antydda planerna. Föreningen sänder regelbundet allt eget informations- och propagandamaterial till de nordiska länderna. Föreningen är beredd att medverka till åstadkommande av större spridning av detta material om tillräckliga resurser finnes.

Samfundet för hembygdsvård har tillstyrkt motionen.

Nuvarande information och medel härför

Bland de internationella kontakter och det informationsutbyte angående miljöproblem som Sverige deltar i märkes att Sverige i FN tagit initiativ till att sammankalla en internationell miljövärdskonferens. Den är avsedd att äga rum år 1972 och enligt regeringsbeslut kommer Sverige att erbjuda att konferensen skall äga rum i Sverige. Även FN:s fackorgan, främst UNESCO, FAO och WHO, handlägger med aktivt deltagande från svensk sida olika miljövärdproblem. Även ECE behandlar vatten- och luftvärdproblem.

På initiativ av Europarådet pågår för närvarande en omfattande upplysningskampanj om vattenvård, och rådet skall 1970 behandla förslag till en vattenvårdskonvention. Inom rådet har igångsatts en utredning om nuvarande och framtida svaveldioxidutsläpp i Västeuropa. Under det s. k. europeiska naturvårdsåret 1970 kommer vidare de nationella miljövärdaktiviteterna att få publicitet i samtliga deltagande länder.

Inom OECD arbetar två grupper med allmänna översikter av forskningen inom vatten- och luftvärdsområdena. På svenskt initiativ har olika luftföroreningsfrågor och problemen kring försurningen av sjöar och vattendrag tagits upp på arbetsprogrammen för organisationens forskningskommitté. Nordiska rådet och Nordforsk utgör samarbetsorgan även beträffande miljöfrågor. I en nybildad internationell miljövärdskommitté vid International Council for Scientific Unions (ICSU), som är en sammanslutning för naturvetenskapliga forskningsråd, har en svensk vetenskapsman valts till ordförande.

Information om Sverige i utlandet sker normalt genom utrikesdepartementets försorg. Det sammanlagda anslaget för sådan information för budgetåret 1969/70 uppgår till 9 615 000 kronor varav omkring 4 000 000 kronor avses

utgå till svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet. Institutets verksamhet är föremål för Kungl. Maj:ts prövning med anledning av ett av tillkallade sakkunniga framlagt betänkande, »Svenska institutet. Principbetänkande om utlandsinformation och internationellt utbyte» (SOU 1967: 56).

På förslag av upplysningsberedningen inrättades från 1966 kollegiet för Sverige-information i utlandet. Kollegiet skall verka för att planeringen och utförandet av den statligt understödda informationsverksamheten om Sverige i utlandet samordnas samt överlägga om fördelningen av de medel som för ändamålet ställts till dess disposition. Kollegiet skall vidare besluta om länderprogram som upprättas efter förslag från utlandsmyndigheterna, besluta om projekt vid sidan om fastställda länderprogram samt säkerställa en fortlöpande information mellan enskilda organ. Anslag till kollegiet utgår dels från handelsdepartementet, dels från utrikesdepartementet. För nästkommande budgetår beräknas ett anslag från utrikesdepartementet om 2 319 000 kronor.

Information om miljöproblem utgör ett nytt ämnesområde för informationskollegiet. Sedan de nordiska länderna beslutat gemensamt deltaga i den planerade världsutställningen 1970 i Osaka med temat »miljövård i en industrialiserad värld», har kollegiet beslutat anslå sammanlagt 2,5 milj. kronor för det svenska deltagandet i utställningen. Beloppet skall utgå under 3 budgetår. För nästkommande budgetår har beräknats ett anslag på 35 000 kronor för upplysning om miljövård i USA och 20 000 kronor för svenskt deltagande i ett miljövårdssymposium i Västtyskland. Kollegiet har även möjlighet att disponera mindre belopp för aktuella informationsprojekt.

Utskottet

I motionen hemställes om ökat internationellt utbyte av information angående miljöproblem.

Av remissyttrandet från naturvårdsverket framgår att utbyte av information sker och att verket inte finner erforderligt att för närvarande intensifiera dessa insatser.

Naturskyddsföreningen har påpekat vikten av ökat internationellt informationsutbyte och förklarat sig beredd att medverka härtill, om större ekonomiska resurser ställs till dess förfogande.

Ett betydande arbete med miljöfrågor äger rum bl. a. inom FN och dess fackorgan samt inom Europarådet och OECD. Av särskild betydelse finner utskottet det svenska initiativet i FN till att anordna en internationell miljövårdskonferens vara. Denna kommer att under de närmaste åren sysselsätta internationell expertis och utgöra anledning till ett starkt ökat internationellt intresse för miljöfrågor.

Även via de traditionella informationsvägarna för internationell information om Sverige har miljövårdsfrågor uppmärksammats. Anslag har beviljats för världsutställningen i Osaka med miljövård som gemensamt nordiskt tema, för ett miljövårdssymposium i Västtyskland samt för svensk information om miljövård i USA.

Då betydande insatser redan gjorts från svensk sida för att internationellt uppmärksamma miljövårdsfrågor och då insatserna ytterligare kommer att intensifieras, anser utskottet att motionärens önskemål därmed måste anses vara tillgodosedda och hemställer därför

att motionen II: 111 icke föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 25 mars 1969

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Möller (s), Oscar Carlsson (s)*, Eric Peterson (fp)*, Helge Karlsson (s), Karl Gustav Pettersson (s), Kilsmo (fp)*, fröken Stenberg (m), herrar Ernst Olsson (cp), Hansson (s)*, Ove Karlsson (s), Blomquist (m) och fröken Pehrsson (cp)*;

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm (s), herrar Larsson i Borrby (cp), Rimås (fp), fru Ekroth (s), herrar Johansson i Skärstad (cp), Johansson i Simrishamn (s)*, Andersson i Örebro (fp)*, Wiklund i Härnösand (s)*, Nilsson i Agnäs (m), Göransson (s)*, Green (s)* och Gadd (s).

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.